

Hirdetés.

A Debreczen szab. kir. ... 1893. év szeptember hó 13-án d. e. ... a városi tanács.

Table with 2 columns: Item name and Price. Includes items like '100 db', '150 db', '200 db' with corresponding prices.

Advertisement for 'AJA' featuring a large decorative border and text: 'AJA', 'meghívók', 'RTVÁKAT', 'ETAPOKAT'.

Előfizetési árak: helyben, vagy postán küldve: Egész évre 10 ft. - kr. Félévre 5 - " Negyedévre 2 - " 50. Egy hónapra 1 - " Egyre szám 4 kr.

Előfizethető helyben: Teleki K. Lajos könyvkereskedésében és a kiskönyvtárban. (Főút 1828. sz. alatti.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PENTEK ÉS VASARNAP KIVETELÉVEL.

Hirdetési díj: Négy házasos petít ... Hirdetést vagy reklámot ... Nyiteltér költsége ... Hirdetéseket ... Készítők nem adóznak vissza.

Az oláh kérdés.

(III.) A nemzeti politika egyik fundamentuma tehát a magyar hadsereg. Ne mondja nekem senki, hogy el nem érhető ábrándhoz kötöm reményeimnek horgonyát. A véderővita óta a magyar hadsereg ügye az érési stádiumában van. Ezt az érési folyamatot meg nem akadályozhatja sem Albrecht főherceg, sem München Atrél. De még az a tény sem akadályozhatja meg, hogy az udvar a kopófalkát elviteti Gödöllőről. Mert a magyar hadsereg kérdését a fejlődésnek és az önfentartásnak törvénye hozta napirendre. Itt tehát a természeti szükséggel állunk szemközt, melyet sem megkerülni, sem elodázni nem lehet. Ez meglesz, mert ennek meg kell lenni. Nekünk is megjön az eszünk és Bécsnek is megjön az esze. Ha másként nem, meglesz egy legfelsőbb parancs által, mely elrendeli a hadsereg kettéválasztását. Egy ilyen parancs figyelmeztette a hadsereget a Jánksík eset alkalmából a magyar alkotmányra; egy ilyen parancs hozta létre az »ésé-t; egy ilyen parancs nyitja meg előbb-utóbb a magyar katonai akadémiát is. A többi azután jön. A hadsereggel szemben már is mindenkinek van követelése. A függetlenségiek minden feltétel teljes kizárásával követelik az önálló magyar hadsereget. A 48-asok megelégszenek, ha a mostani hadsereg magyarországi kontingense fokozatosan alakítatik át önálló magyar hadsereggé. Apponyieék hajlandók az önálló jelzést elhagyni, de követelik a 67. évi XII. t-cz értelmében azt a magyar hadsereget, mely az összesnek kiegészítő része. Tehát mindenki követel valamit. — Még a szabadelvű part is követel annyit, hogy a hadsereg — juhust is egyék. Ez a követelés egy kissé ugyan nem nagy aspiráció; de hát: kinek milyen kalapja van, olyannal köszön. Megengedem, hogy sok juhust fog addig a hadsereg elfogyasztani, amíg átalakul

magyarrá; hanem azért én még sem kétkedem a sikerben. Ám, addig az ideig az oláh-kérdés tulságos mértékben el fog fajulni. Mi nem várhatjuk be tétlenül a hadsereg gyümölcseinek teljes megérését. A cselekvés immár elérkezett. Azt a sebet, mely hazánk testén az oláh-kérdés miatt rágódik, gyógyítani kell vagy irral, vagy késel, vagy mindakettővel. A gyógykezelés módjára nézve sokszor hallottam, hogy ezt a kérdést vagy ki kell egyenlíteni, vagy el kell fojtani. Ez a tanács amilyen hangzatos, éppen olyan üres. Igazi »nesze semmi, fog meg jól.« Ilyen szokott különben lenni minden politikai jelszó; mert a politika nem tűri a nagy általánosságokat. A konkrét kérdések konkrét megoldást kívánnak. »Ki kell egyenlíteni.« Jól van. De mit? De hogyan? De ki által? Hol van azaz oláh, akivel komolyan szóba állhatna a magyar kormány? És ha van ilyen tehetségre nézve; — de hol van az, akit a nép megbízottjának lehetne tekinteni? És ha ez is föllehetne találni, hát ugyan hol, miben és kiben van a biztosíték részükről a békefeltételek megtartására? Ám ez a kérdésnek még csak személyi oldala. A másik lap ennél fontosabb. Mit akarnak? Beérke-e az egyenlítő jogegyenlőséggel? — Kétségen kívül nem; mert hisz ez megvan. Az ő aspirációjuk nem egyéni, hanem nemzeti. Kiindulásuk az, hogy ők együttvéve egy nemzetet alkotnak. Magyarország politikai, társadalmi és kulturális színpadán ők, mint nemzet akarnak megjelenni. Ennél alább nem adják. Már pedig ez a kívánság nem teljesíthető; mert ez lemondás volna hazánk egységéről. Ez a kívánság Magyarországra nézve a halál csirját tartalmazza. A magyar állam pedig nem érezhet kedvet a meghalásra csak azért, hogy kibékítse az oláh elgütleleneket. Különbözn lehet, hogy egy komoly békekísérlet után kissé szerényebb körre

vonnák követeléseik hálózatát. Meglehet, hogy egyelőre beérnek egy szeliden formulázott erdélyi autonómiával — mindenesetre úgy osztva be a választókerületeket, hogy a tartomány-gyűlésre biztosítsa legyen az oláh-többség. Csakhogy ez is »nemzetia« követelés ám, mely éppen úgy nem teljesíthető, mint a dákóromán álom. Sőt meglehet, hogy a politikai követelések szerényeségi lajtorjáján még alább szállnának. Engedékenységek eljuthat még addig a fokig is, ahol már nem követelik, hogy Kolozsváron oláh egyetem állítsassék. Ezt az engedékenységet pedig én részemről nagyon sajnálom. Mert ha tölem függene, mindjárt felállítanám azt az univerzitást, mihelyt illetékes német, vagy francia, vagy angol tudósok előtt kimutatnának 40 drb olyan oláhot, kik az egyetemi tanárságra alkalmasak. Ismétlem hogy az árlejtésnek itt tágas tere van. A Replika szerint husz oláh vármegye van hazánkban. Ugyan-e csak a Replika husz oláh gimnáziumot követel a husz vármegyébe. Ugyan kérdem: »hova mentek huszan ludak?« Ez a husz oláh vármegye bizonyosan innen van a Tiszán. Ezen a területen a magyar állam fenntart egyetlenegy gimnáziumot — a nagyszabent. Nos, ez igen szép arány lenne. Egy magyarra husz oláh! Minden egyébtől eltekintve, a millió magyarral szemben éppen 160 millió oláhnak kellene ebben a kis hazában ékszízálni. Ez az eshetőség pedig tulságos mértékben megdrágítaná a — puliszkat. Ám de alkudnának ők ebből is. A husz gimnázium helyett husz főispán. Átlag mindenik liferálna öt képviselőt. Ez éppen száz oláh a magyar parlamentben. Jó lesz így? Hogy százan üljetek annak az országnak a tanácsában, amelyet gyűlöltök, külföld előtt éralgalmaztak, meggyaláztok; amelynek becsületét pimasz módon meghurcoltátok! Jó lesz, ha ez az ország reátok bizza vagyonát, becsületét, haladását, létfelteletét.

Egyáltalában ki volna a magyar hazafiak között olyan vakmerő, hogy a memorandum és a Replika után az oláh kérdés megoldása felől oláh emberrel tárgyalni merészkedjék? Hiszen ez nem volna egyéb, mint meghátrálás az arczatlanság elől. Nem volna egyéb, mint megcsókolása annak a vesszőnek, melyet szemünk közé csapott a gaz elveteműség. Olyan alaváló államferia Magyarországnak sohasem volt és sohasem lesz, hogy paczifikációt kísértsen meg honáruló semmiháziakkal. Ha hát nem lehet a dolgot kiegye- tetni, akkor el kell fojtani — mondja a jó tanács. Ugy de ez is csak üres általánosság. Mert csak részletes intézkedések mutatnák meg, hogy célra vezet-e az elfojtás. Voltaképpen mi is az elfojtás? Üldöztetés rendeletre? Vagy rendkívüli törvényeknek rendkívüli szigorral való alkalmazása? Megkülönböztetni a hatóság fórumok előtt az oláhot a magyartól? Más mértékkel mérni az oláhnak, mint a magyarnak? Statáriumszerűleg kormányozni az oláhokat által lakott vidékeken? Ez az eljárás ellenkeznék a humanitással, ellenkeznék az igazsággal, ellenkeznék az alkotmánynyal és ellenkeznék a magyar nemzet természetével. Eredménye az lenne, hogy a bűnösök ideje korán menekülnének, az ártatlanok pedig sújtatnának. Az oláh kérdést kiegyenlíteni nem lehet; elfojtani pedig nem szabad. Ezt a kérdést meg kell oldani. Bartha Miklós.

A „DEBRECZEN“ TARCZAJA.

Egy megrendelt tárcza.

Félve szeretett princípálisom! Ismét elküldök hozzá az én mumsomat, az én legfűrelmetlenebb, legveszedelmesebb hi-telezőmet: a Józsi szedőgyereket. Itt áll mögöttem rendületlenül, hiába teszem neki a fenyesébbnél fenyesebb ajánlatokat, ő csak vi-gyogrog. Folyton azt hajtogatja: — Nem mehetek — nem, mert a szer-kesztő urnak laptoleltre van szüksége. Első pillanatban dühösen neki szeretnék törni, de csakhamar mintha glória övezné bor-zas fejét, meghajlok akarata előtt. Leülök újra íróasztalom elé, mely tele van rakva dohos könyvekkel, mindenféle irományok-kal. Itt áll előttem egyedül hü ideálom a Gin. Nem tudom már, ideáljaim hagyta-e cserben, s csak Gin maradt hozzám hü, avagy én ma-radtam hü e jeles itálhoz és tagadtam meg a többit? Íróasztalom egyedül díszé egy fény-kép, melyet mindennap eteszek, hogy újra előlgyem, mert nélküle megenni nem tudok. Ifjuságom boldog álma ezzel a képpel van összeforrvá. Egy ifju nőt ábrázol bál jelmez-ben, ki rém meresztü szemeit, mintha meg-akarna szólalni. Most is eltettem, mert elrabolja minden gondolatom, mert ma kétszeresen faj latasa. Szószegő lett. Most hoztak meg a lapot, végig akartam olvasni, de Józsi nem engedte. — Egy helyen megakadt szemem, nem akarom elhinni . . . lehetetlen! De hisz itt áll szóról-szóra: — H y m e n. Kerényi Lajos ma vezette oltárhoz a belvárosi plébánia templomban Dal-

noki lion kisasszonyt. A fényes és előkelő tár-saság egészen megtölté a templomot. Elolvason tiszter, huszszor. Meg van a laptoleltre. Ha megengedi, tisztelt princípálisom, most már a boldog fiatal asszonyhoz intézem soraimat. Te is lion! . . . E sorok ugy sem jut-hatnak most hozzád, mert Thüringia fele visz a robogó vonat, de nászajándékul leírom első szerelmem szomoruan vig történetét. A régi, most már teljesen eltűnt Budapest egy félreeső szűk utcájában nőttünk fel mind-ketten, te meg én. Ott éltam át ifjuságom leg-szebb éveit, ott hajtott a legártatlanabb, a legmagasztosabb szerelem: a gyermek szere-lem gyenge hajtásokat sziveinkben. Zavartalanul élvezhettük boldogságunkat, zavartalanul játszhattunk papát és mamát, míg szüleink a másik szobában kártyáztak. De aztán megváltozott minden. Atyád sze-renesés spekulációt következében igen gazdag ember lett, kinek aztán szűk lett a ház, bü-zös az utca és kiment a fényes Andrassy-ut-ra, hol megfellekezett régi barátairól is. — Csak te nem változtál meg lion! Mindennap találkoztunk, te nevelőnőd oldalán, én a ha-talmas könyvcsomóval hónom alatt. Hisz em-lékszel, hogy e tisztas francia hölgy volt az összekötő kapocs. Ha én szóltanul akartam elhaladni mel-le'ted, ő megszólított. — Ha ezt nem tehetted, biztosan földhöz vágta nap- vagy esernyőjét. És mi azután boldogan csevegtünk, mert ő egy szót sem értett magyarul. Mint a földön minden, ez is mulandó volt. Helyét egy csunya vén »Norddeutsche« foglalta el, ki megkövetelte, hogy csak ő vele fog-lalkozzam. S hogy jóindulatát megnyerjem,

megtettem mindent, miért nehezteltél reám egy darabig. Ma azt is elárulhatom neked, hogy szép mamád egy reggelen beállított hozzánk a szűk kis utcába. Képzelted, nem kis meglepetés közt és sirva panasolta el, hogy születésed napjára egy hatalmas csokrot küldöttem, mely-ben ott volt az első szerelmi vallomás. Jó anyám komolyan megszeretett volna pirongat-ni, de én oly esdve kértem őt, hogy egy edes csókja volt a büntetés. Szép mamád még job-ban megharagudott, s azzal a kijelentéssel ha-gyott ott, hogy Dálnoki papa majd elveri raj-tam versem ütemeit. Én csak te éretted remegtem, és nem hiába. Te még az nap tudtad velem a szo-moru hirt: Becsbe visznek intézetbe, mert én még egészen elférditem bájos kis fejed. Voltal oly kegyes azt is tudomra adni, hogy vasár-napra nagynénémhez vagytok hivatalosak a svabhgyen. Ott voltatok mind. Aii komám és én egészítettük ki a társaságot. Szép mamádban elhűlt a vér, a kártya kiesett kezéből, midőn én belettem. De aztán csak megnyugodott s mi élvezhettük az arany szabadságot. Ott álltunk a binta előtti kis lu-gasban. Te sirva panaszkodtad el, hogy ott-hon folytón szemrehányásokkal illetnek, hogy erővel Becsbe visznek. Aii barátom vigaszul egy verset vett elő és azt egy hosszú beszéd kíséretében adta át, melyben kifejté, ha tavol leszsz, én mily boldogtalan leszek, mily sivar lesz életem, hiányozni fog az éltető nap; hogy én mily kimondhatatlanul szeretlek s foglak szeretni örökké. Te meg voltál hatva. Könyvezve, szóltanul hallgatod őt végig, remegő kezéddel megfogod jobbat s esküvel ígerted, hogy enyém leszsz. De itt megzavartak s te kebledbe rejtéd a famozus versel.

BELFOLD.

A jövő költségvetés. A jövő évi költségvetést hir szerint e hó 27-ikén fogja Wekerle miniszterelnök mint pénzügyminiszter benyújtani exposé kíséretében. A költségvetés nem fog defizitelt feltüntetni, habár a felesleg csak formai lesz is. Hírek az ezredéves kiállításról. Munkácsy Mihály lelkes hangu levelet intézett Lukács Béla kereskedelmi miniszterhez, mely-ben tudatja, hogy a történelmi bizottságnak hozzá intézett kérésére, a legnagyobb öröm-mel engedti át a történelmi csoport számára

Ebédhez szólított a harang. Emmy nénem kitétt magáért, én meg magamért. Elnyert üd-vösségem tudatában annyit ittam, hogy le-fektettek. Ebéd után hallatlan dolog történt. Aii komám, az aink barát atkarolta karcus derekád s meg arat csókolni, de én meg ide-jekorán ellöktem tőled. E sertes csak verrel mosható le. Miért is elhatároztam, vivünk, kar-dok hiányában fűtykössel. Összemérjük rög-tönzött kardjainkat; velem fordul egyet a vi-lág, erzem, fejemből foly a vér, s csak egy velőtrázó sikolyt hallok s aztán vége min-dennek. — Imrém, keljen már fel, hisz öt óra; mi mindjárt megyünk s folyton húzta valaki kabátom ujját. Felpillantottam, s egy könyök között mo-solygó arcot látok meg, mely odahajlít felem, eperajkát önfelédten forrasztja össze ajkammal s azt sugja: — Szeretlek, tied leszsz, csak siess! . . . Te voltál az. Én felegrom s akkor tudom meg, hogy bizony legurultam a pamlagraól. Fe-jemhez kapok, meg egész, csak megdagadt egy keveset. . . . Almodtam azt egészet! Elmondottam azt neked s fájdalom díj fe-jeben megozólad feldagadt homlokom. Meg egy hosszú hosszú csók és elváltunk. Egyedül véled aztán nem beszélhettem; megfigyelték minden léptedet. A fogaskerekű sötét indóhá-zában lopva csókoltattam kezéd és te ide ad-tad mellesokrod legszebb rózsáját. Aztán ritkán lattalak. Csak Emmy nénem beszélte egyszer, hogy elhoztak Becsből, mert betegé tett a honvágy. Én akkor azt hittem, a honvágy egy része engem illet meg. Atyád e közben meg gazdagabb lett s te nagy parthie lettél. Nem mertem hozzád köze-ledni, mert nagyhatalom ám a pénz. Te pedig,

a „Honfoglalás” című képéhez készített összes tanulmányait és vázlatait. — Gróf Széchenyi Béla, a kiállítás történelmi főcsoportjának elnöke, visszaérkezvén a fővárosba, átvette a csoport elnöki ügyeinek vezetését. — Kongresszusok a millenniumi kiállítás tartama alatt bőven lesznek. — Most már be van jelentve a kiállítási irodában egy nemzetközi czukoripari, nemzetközi igazságügyi és országos iparos kongresszus.

Pánszláv diákok megfékezése. A pozsonyi evang. theológia és evang. liczeum pánszláv hallgatóit egyszerű eszközzel fogják ezentul észretéríteni a tanárok. Minden diák, a ki a konviktusba, vagy alumneumba belép s ott ingyen ellátásra tart igényt, irásban kötelezi magát, becsületét kötvén le, hogy hű és jó hazafi lesz s másokat sem bujogtat a magyar haza ellen. Ezt a határozatot az egyházközség hozta.

A horvát klérus halottja. Mint egy zágrábi távirat jelenti, Pavlesics János érseki vikárius és vránai perjel meghalt. Halálának hírére a főrendiház homlokzatára is kitűzték a gyászlobogót, mert az elhunyt méltóságánál fogva a főrendiháznak is tagja volt. Pavlesics már hónapok óta nagy beteg volt; a mult héten állapotja válságosra fordult, úgy hogy a halotti szentségekkel is ellátták, a pápa pedig távirati uton küldte rá áldását. Halálával a zágrábi érseki szék betöltésének kérdése még sürgetőbbé vált.

Oláh püspökök a király előtt.

Boros-Sebesen a görög katolikus papság küldöttségét Pavel nagyváradi püspök vezette a király elé, ki a következő loyális beszéddel üdvözölte ő felségét:

„Császári és apostoli magyar királyi felség! Legkegyelmesebb urunk! Midőn feléged ezen vidéket, melyre egyházmegyém a nagyváradi görög katolikus egyházmegye is kiterjed, a hadgyakorlatok alkalmából legmagasabb látogatásával kitüntetni méltóztatik, a legboldogabb érzet árasztja el fiúit és hű alattvalóit, hogy felségednek felkent királyi színe előtt megjelenni s úgy magam, valamint a jelen levő vidéki papiainak, püspöki meggyem összes papságának és hűn szeretett világi híveimnek felséged s az egész uralkodóház iránt láplát tántoríthatatlan hűségünket, soha meg nem ingatható mély és legbensőbb ragaszkodásunkat és jobbágyi hódolatunkat tolmácsolni szerencsés lehetek. Erős hit élteti hű alattvalói szívünket, teljes és mély a meggyőződésünk, hogy apostoli magyar királyi felségednek éppen úgy mint dicső őseinek legkegyelmesebb atyai gondoskodása odairányul, hogy a dicső jogára alatt élő magyarországi összes honpolgárok vallás, és nyelvkülönbség nélkül, a szabadság, testvériség és egyenlőség alapján szoros összetartásban és kölcsönös egyetértésben, nyugodtan élvezhessék e szép magyar hazában a bekének és ebből kifolyó haladásnak és jólétnek áldásait. S midőn magamat, püspöki meggyem összes papságát s világi híveimet, felséged legmagasabb kegyelme ajánlani látorkodom, egyszeremind forrón kérjük a mindentudó uristent, hogy apostoli magyar királyi felségedet, felséges királyi asszonyunkat és az egész dicső uralkodó házat az ég bőséges áldásaival elárasztva, drága hazánknak üdvére, valamint összes országainak és szeretett népeinek javára s boldogítására az emberi élet legvégső határáig teljes erőben és egészszéggel boldogul éltesse.”

A király válasza erre a beszédre így hangzott:

ha a véletlen az utcán összehozott, büszkén elfordítad fejed, mert szegyenletted szegény imádódat.

Azt mondják, nagy parthiet is csinálál. Férjed te-tu pajtása minden grófnak; különben végzett földesur, kinek megkopott címerét te aranyoztad be. De hisz az mindegy Czelodat elérted. Szerepelní fogsz, lesz páholyd az operában és a farsangon Kerényi Lajosné neve az újságok hasábjain fog tündökölni.

Most Isten veled. Légy boldog; oly boldog, milyen egy nő csak lehet. Utaink úgy is elváltak. Ha egykor a játsszi sors közeledbe vet, én elott megfutni nem fogok, hanem szépen megcsókolva kezéd, halásan köszönetet mondom majdan, hogy voltál oly eszes és nem hittél nekem.

Mert én továbbra is itt fogok ülni dohos régi könyveim között és kultiválni csak Zolát, Ibsent vagy Knuth Hamsunt fogom, mert az idealizmussal csufosan megjártam még mindig. Néha-néha azért, ha időm engedi, előveszem fényképedet, hogy mily boldog az ember, ha nem ismer mást, mint a gyermek-szerelmét. De egyez mindig hű maradok, azt meg nem tagadom soha: gyakran veszem ölelő karjaimba, az én egyedül hű ideáomat a Gint.

Liget Imre.

Képtelen párba.

Francziából: M—i.

(Folytatás.)

Még mindig az a csók járt a fejemben, mikor egyszerre csak visszaemlékeztem, hogy Madame Dubert szoba leánya igen csinos teremtmény, szívesen mosolyog mindenkire, de kü-

Örömmel hallom azon meggyőződésök nyilvánítását, miszerint atyai gondoskodásom oda irányul, hogy kedvelt Magyarországom összes honpolgárai vallás és nyelv különbség nélkül szoros összetartásban és kölcsönös egyetértésben nyugodtan élvezzék a béke, haladás és jólét áldásait s nem kétlem, hogy önök is ezen óhajtam megvalósításában teljes odaadással fognak közreműködni, mert a mint egyrészt üres jelszavak hangoztatása, túlzó sovinizmus és kárhözatos utcazi kihágások távol állanak az igazi hazafiságtól, úgy másrészt hazafias kötelesség és az összes honpolgárok valódi érdeke követeli, hogy a békés egyetértés a nemzetiségek között, valamint az ország alkotmányának és törvényeinek tiszteletben tartása mindenütt és különösen e vidéken gondosan ápolgassék és biztosítottassék. Meggyőződve, hogy e kötelesség teljesítésére önöket a jövőben is mindenkor készen fogom találni, — fogadják hódolatuk és hű ragaszkodásuk biztosításáért szívélyes köszönetemet.

A görögkeleti román egyház küldöttségét Metianu püspök vezette, kinek üdvözlő beszédére a király következőképpen válaszolt:

„Szívesen biztosítom önöket változhatatlan kegyelmemről és jóakaró oltalmamról, mely minden alattvalómra vallási és nemzeti különbség nélkül egyaránt kiterjed. Reményelem egyébiránt és elvárom, hogy önök is befolyásuk által híveiket távol tartani fogják azon ártalmas igazságoktól, melyek némely vidéken a nép félrevezetését czélozzák, mert habár nyelvük nem ugyanaz, minden nemzetiség a más nemzetiségekkel — való békés egyetértést fentartani, valamint a törvényeket és az ország alkotmányát egyformán tisztelni tartozik s csak ily módon egyedül érhetik el valódi érdekeik és jólétük biztosítását és fejlődését.”

KÜLFÖLD.

Az Obrenovicsek és a Karagyorgyevicsek. A felhivatalos Odjek vezércikében magasztalja Sándor királyt, hogy tullelte magát az Obrenovic- és Karagyorgyevics család közt évtizedeken át uralkodó ellenségeskedésen és elismerő szavakat mondott Kara Györgye sírján a nagy szerb érdemeiről. — A legnagyobb szerb hadvezér sírján hangzott el a szeretet szava a szerb király ajkáról s ez valamennyi szerb szívében visszhangra talált.

Hogy élnek az orosz parasztok. Erre nézve igen érdekes statisztikai becslést közre Wosonos város statisztikai hivatala, mely szerint egy jobbmodu orosz paraszt egy évi életfentartási költsége 53 rubelre ruz. — (Körülbelül 112 ft.) Ez összegből élelmi czikkekre esik tizenkilencz rubel hatvanégy kopeka, ruházatra 2 rubel 21 kopeka, palinka 2 rubel 17 kopeka. Az összeg torábbi része a gazdálkodási és házi szükséglet fedezésére esik. És e mellett az életmód mellett még boldognak is érzik magukat az orosz parasztok.

Franczia-muszka barátság. Páris, szept. 10. Alexis nagyherceg és a leuchtenbergi herceg és neje ma este 6 órakor ide érkeztek és a pályaudvarban Mohrenheim b. nagykövet, az orosz követseg személyzete és a vasutársaság több hivatalnokai által fogadtattak. Az egybegyült nagy néptömeg tiszteletteljesen üdvözölte a fenségeket. Alexis nagyherceg Vichya és onnan Toulonba utazik, hogy szemlét tartson az orosz hajóraj felett.

lönösen a hadnagya, a ki egyszer-kétszer jelenlétemben megcsipte az állat. — Fogadni mennek, mondám magamban, hogy ez az ördögös hadnagy a kicsikének valamelyik sarokban udvarol. Hiszen nem volt az előszobában, mikor megérkeztem; pedig itt kell lennie, miután itt adott találkát. Rettenetes ember! Bizonyos, hogy ha Mad. Dubert sejténé a dolgot, méltatlankodnék; az asszonyok, kik az ő természetével bírnak, nem elnézők az ilyen dolgokban.

Idáig jutottam hozzávetéseimben, mikor megpillantottam a jegyző nejét, a mint az előcsarnokból kilépett.

„Bonjour, kedves kapitány, mondá mesziről. Jöjjön, a billiárd szobában vagyunk.

— Kerestem kegyedet a kertben asszonyom. — És üdvözölve oda mentem hozzá.

„Jól erzi magát?” — kérdém kezét nyujtva.

Sötétes volt, de nekem úgy tetszett, hogy arca igen piros, haja egy kissé rendetlen, és keze forró volt.

„Nincs semmi bajom, egy kis migrainem mindössze. De jöjjön be... Hat ön hogy van? Hat senkit sem talált az előszobában? Ugyan hol van az a Mari? Én, köszönöm jól vagyok... A hadnagy várja önt... Éppen most jött.

— Hat Dubert ur jó egészségnek örvend?

— Ön igen szeretetreméltó, férjem jól van; csakhogy ügyei miatt elkeltet ma este utaznia. Szegény nyitott kocsiiban távozott és félek, hogy megázik. Látja azt a sötét felleget amott? Vihar lesz és ő három mérföldnyire van. De lépjön be hát.

— Bonjour, kapitány ur, kiáltott a had-

A bolgár fejedelem otthon. Ruszcuk, szept. 10. Ferdinánd fejedelem hat napi vesztégzár után Ruszcukba érkezett és innen a Csinograd-kastélyba (Varna mellett) utazott.

Az egyházpolitika és a protestánsok.

Zay Miklós gróf protestáns főúr s főrendiházi tag, az egyházpolitikai kérdésekről következő czikket írja, melyet azon megjegyzéssel közlünk, — hogy e tárgyra még visszatérünk:

Az egyházpolitikai reformok alkalmából nem egyszer hallottuk a panaszt, hogy a protestánsok nem járnak el egy értelemmel, egy akaratral a czézből, hogy érdekeiket minden irányban diadalra vigyék. E megjegyzés annál inkább meglepő, mert azok részéről került forgalomba, kik a mai kormány seregének egyik szárnyát képezik.

Nem tudom, arra czéloztak-e, hogy mi protestánsok életre-halálra a kormány pártfogására alá helyezkedjünk, anélkül, hogy tudnók, vajjon a radikálizmus új apostolainak mi szándékuk van velünk. Annyi bizonyos, hogy a kik Wekerleben és társaiban a protestáns érdekek harczeit szeretnék látni, tehát Bocskay Istvánokat, Rákóczi Györgyöket és Ferenczeket, voltaképp a kormány részéről való biztosítékok nélkül cselekedeznek.

Bocsaútot kérek e mondsért, de politikailag tán mégse czélsezték, ha a protestánsok egy része határozottan megígéri, hogy tüközön-vizen keresztül követi oly kormányt, — a melynek végső szándékait oszsiáni kód borítja. Mert egészen más, ha valaki politikai szempontból csatlakozik Wekerle zászlóihoz és egész más, ha valaki mint protestáns lép sikra.

Meggyőződésem szerint nekünk háromszáz év harczi által szentesített jogunk van ahhoz, hogy a magyar állam tekintettel legyen egyházunkra és ne engedje azt a pusztulás lejtőjére, lelki pásztoraikat pedig koldusbotra jutni.

A protestánsok vérükkel szereztek jogot és szabadságot nemcsak egyházuknak, de hazájuknak is. A protestantizmus zászlói alatt küzdött a magyarság zöme az ország fenmaradásáért, ez alatt harcolt még a katolikusok nagy része is.

Nekünk tudniuk kell előre, hogy a kárpótlásnak mily mértékét fogja alkalmazni a kormány azon veszteséggel szemben, mely az anyakönyvek és a házasságkötés államosítása, meg a »vallás szabad gyakorlata« által egyházunknak okvetlen részül jutna. — Mert hogy a felekezetenélküliség is apasztána számunkat és lankasztana erőnket, az kétségtelen. Sőt a keletkező új vallások, mint ezt az angol és amerikai felekezetek, meg a hazai nazaránusok példája világosan bizonyítja — főleg a protestánsok soraiból toborzanak híveket.

Egyházunk már a ma fenálló viszonyok mellett is küzd a megélhetés sokfajta nehézségeivel. Avagy a tisztelt kormány nem ír reá minduntalan a protestáns tanintézetekre és zaklatja őket néha éveken át különböző kiválalmakkal, miknek azok sanyaru helyzetük miatt megfelelni alig képesek?

Az anyagi segély a kormány részéről szűken és vékonyan érkezik, de persze a követelésekben és jó tanácsokban annál gavalérosabb bőkezűséget tanusít.

Azt csak nem kívánhatja senki a protestantizmustól, hogy mint valami ujkori Sámson rántsza ki saját épületének oszlopait

nagy, szalutálva a dákóval, melyet kezében tartott.

— Kezdek meg a partiet, uraim, mondá a jegyző neje. Ezek az urak mindjárt jönnek, nekem meg még egy kis dolgom van. Legyenek egészen otthoniasok.

Ezzel kis szalonjába távozott.

„Felek, hogy ez a szegény Dubert átkozottul megázik ma, nem gondolja kapitány ur? Czudar idő! Tizenkettőben, ha úgy tesszik.”

Egy percz mulva megérkeztek a házrendes látogatói. A hölgyek felkeresték Madame Dubertet és az estély ellett mint rendesen. De mikor távoztunk, a hadnagy még egyszer megcsipte a szobaleányt állat. A kicsike elprült és hangosan nevelet.

„Nem veszed észre, mily elragadó ez a gyerek, kapitány ur! Kérdé a csabító, szivarjára gyujtva.

Tény, hogy a kicsikének igen csinos fogai voltak, és arczán egy kis hamis gödröcske.

E csók, melyet azon este hallani véltem, volt tehát az egyetlen különös esemény, mely magára vonta figyelmemet, egész azon napig, melyen az a képtelen historia történt, melyet el akarok mesélni.

A tiszték kávéházában voltam; esti hét óra volt, épen egy parti domonót akartam megkezdeni a doktorral, midőn az én hadnagynom utnak öltözve, a kávéháza érkezett. A kaszirnó keccsen rámosolygott; minden asszony mosolygott arra a zsiványra; ő vissza adta a mosolyt, mig hozzám jött.

„Kapitány ur, egy pár szót; engedd meg doctorom.

— De kedves barátom, én azt hittem,

és temesse el magával együtt a filiszteusokat.

Még egy őszinte szavam lenne helvét hitvallón levő testvéreinkhez. Tudvalevő dolog, hogy a két protestáns felekezet közül ók csatlakoztak több buzgalommal és nagyobb bizalommal a kormány egyházpolitikájához. Tudomásom szerint a helvét hitvallásuk közt lelkes szószólói vannak nemcsak az »eggyértelemmel való eljárásnak«, de egyuttal a klerikalizmus veszélye ellen való védekezéseknek is. Hisz maga a kötelező polgári házasság, — amelyért protestáns egyházi szempontból lelke-tilni vajmi nehéz, sokak szemében a klerikalizmus ellen előretolt bástyát képvisele.

Kérdem tehát, vajjon úgy az egyértelemmel való eljárásnak, mint a klerikalizmus elleni védekezésnek szempontjából nem lett volna-e czélseztőbb, politikussab legelől kezdeni a szervezkedést: az unional s ugyanegy táborba hozni össze a szétforgácsolt protestáns erőket?

Ha a helvét hitvallásnak egy része oly elszántsággal lép az egyházpolitika mezéjére, akkor miért nem ragadja meg amaz erős legyvert, mely a protestáns unio alakjában kínálkozik?

Tény, hogy a negyvenes években nemcsak a pánszlávok ragaszkodásán, nemcsak a reakcionárius irány »divide et impera«-fele elvein mult a magyar lutheránusok részéről oly melegen ohajtott egyesülés megvalósítása. Akadályozta azt némi tekintetben azon idegenkedés is, melylyel a tősgyökeres, helvét hitvallás magyarság az evangélikusok vegyes ajkúsága iránt viseltetett.

Ma a helvét hitvallásnak közt vannak olyanok, kik nem egyszer foglaltak állást az ugynevezett »chauvinizmus« ellen. (Tán szükségtelen e férfiakat megneveznem.) Nos tehát lépjünk sikra az egyesülés érdekében, mely a protestáns egyházak állását szászorta jobban megerősitené, mint a kormány egyházpolitikája.

Ki tudja, ha a negyvenes években igazán létrejön az unio, vajjon 1893-ban kénytelenek volnánk-e a radikális fringiót forgatni és az egyházpolitikai kérdések nem nyertek volna már előbb oly békés megoldást, mely a protestáns egyházak létezésüket érintetlenül hagyta volna?

Lehet, hogy fonákság tölem de nem tudom annak czélseztérü voltát belátni, hogy valaki protestáns egyházi szempontból a reformok alapján támogassa a Wekerle-kormányt.

Igaz, hogy az egyházpolitikai kérdések birálatát legjobb minden embernek saját érzései melettre bízni. Ennek daczára ki kell fejeznem abbéli meggyőződésemet, hogy a kormány végső szándékainak ismerete nélkül, az állásfoglalás könnyen a protestáns egyházak érdekei ellen is fordulhat. — Mert az alsóházi többség vezeterei elfogadják a protestáns segélyt a nélkül, hogy azzal szemben bármily kötelezettséget vállalnának. Ha egyszer a radikális irány utat tört magának, úgy keresztül gazolhat a mi érdekeinkben, — mintha csak mi lettünk volna legelkeseredettebb ellenfelei.

A kormány hívei, ha előre lekötik kardjukat az egyházpolitika részére, elszállhatják még annak lehetőségét is, hogy kedvezőtlen fordulat esetén, mint bátor tamadók szerezzenek egyházunknak elégtételt és igazságot.

Gr. Zay Miklós.

hogy csak holnap reggel utazol,« mondám neki Három havi szabadsága volt.

„Akkor kellett volna, csakugyan, de sürgőnyt kaptam családomtól mely kényszerít, hogy az esti vonattal távozzam. Csak öt perczem van, hét óra husz perczkor megyek, s ez okból kell töled egy kis szíveséget kérnem Arról, van szó egyszerűen, hogy menj el Dubertkéhez, kik különösen várnak rám s mond meg az okot, mely gátol az elmene- telben.

— Nem rossz, de nem szándékoztam kimenni ma este. Gyakorlaton voltam, és még mindig egyenruhában vagyok; nem szereték látogatásokat tenni benne; nem halaszthatnám holnapra?

— Késő lenne, kapitány ur; nem képzéled, mily jól áll nekéd az egyenruha. Eh nem időzol tovább öt percznél. Nagyon sokat adok rá, hogy a Dubert család értesüljön távozásomról; nos ugyé megígéred, hogy elmegy?

— Micsoda ördög vagy! Nahát elmegyek. Isten áldjon meg! Megyek, elmegyek, jó utazást.”

Kezet fogtunk, s egy pár hízélgő szót intézve a kaszirnóhoz, eltávoztott. Egy negyed óra mulva a jegyzőnél voltam. Az előszobába lépve, a csinos szoba cziczus a legszer-tetreméltóbb tekintettel nézett reám, s maga akarta felakasztani nekém övemét, melyen függött kardom és tarsolyom; azután mosolygva saját erőfeszítéseim, kinyitotta a billiard szoba ajtaját s bejelentette. A jegyző rossz hangulathal lehetett, mert igen mogorván fogadott, és szerencselenséggemre neje nem volt ott, — hogy elfeledtette volna velem a rossz benyomást, melyet e fogadtatás gyakorolt.

(Folyt. köv.)

Ujdd

* Lázong püspököket ő feddésben részese hírheft oláh u. érkezett távirat zavargás támad a személy- és dására, az ottan bizonyult. Még tesebb adataink de a helyzet re zonyítja az, hogy nagyváradi kir. alispánja, két tében, még te mentek.

* Közbizt megtartott megyeij betervezett alispán területén a közbiz igen kedvező volt mindenki jelenték.

* Harcz a harc volt. A helyzetbe jutott a kapitány. A kolera halt Vaxenberger ugyanis a rendőrs metőbe akartak sz zott hitorsószai, k zoktak az eljárás zsidó temetőbe te tapintatosan járt ez megengedte, a bályrendelettel a ha valamely más len temetik el, hivatalosan konst lerában halt a el.

* A kétem építkező bizottsá tott a városüzem kes és nagy font háza épületének tervbe volt már a tegnapi gyűlés tet iltson. A tegn is az, hogy a tav kell kezdeni az rosházának a p baloldali, a törve fogják felemelni a vkező évbén az

Adig, míg az ep álló hivatalok szö deglő helyiségét a részére csak a tése után építik e henyi utca felőlő főfrontja lesz a gyűlés, melyen g elhatározták, hogy zát hirdették, a jobb tervező 3000 maztatik. Hanem tatik, az bizatik zásával és a min általánoson elfog zsesül.

* A h-m szeti hivatal a tegnapi vármeg terjesztett jelenté pesti és debrec közutakon, a h két nagy hid alap czimen 9765 ft. Ebből vasutikólos városnak 2070 ft.

* Alapít társra. A debrec filozófiai fakultas ev. ref. egyház z tisztántuli ev. re áltunk is közb valamelyik vasár szolítandók föl kultas részére a rassi ev. ref. főiskolai hittar szét kérte föl, h említett czézből Csiky Lajos e s meg e hó foly derék, áldoztak.

* Az ad hóban Hajdumeg a lakosság állta be. Hadmentessé illetékben pedig Fizeseti halasztá

* Ország gedi országos ü tá tanácskozásai komoly — szinov tárgyalásai meggy nyugdíj — és szükségességet, a kamaránkiót ja csak kivitelő ügyvédgyűlés, h is részt vesznek magyar ügyvéds ményre teljesén is föjtötte áll a

Ujdonságok.

* Lázongó oláhok. Mig az oláh püspököket 5 felsége Boros-Sebesen szelid feddésben részesítette: addig Belényesen, e hírhedt oláh fészkekben, egy tegnap d. u. érkezett távirat szerint, oly nagymérvű zavargás támadt, hogy annak elfojtására, a személy- és vagyon-biztonság megvédésére, az ottani csendőrség elégtelennek bizonyult. Még e sorok írásakor részletebb adataink nincsenek a lázongásról, de a helyzet rendkívüli komolyságot bizonyítja az, hogy dr. Bulyovszky József nagyváradi kir. ügyész és Bihar megye alispánja, két század katonaság kíséretében, még tegnap délután Belényesre mentek.

* Közbiztonsági állapot. A tegnap megtartott megyei közigazgatási bizottság elé beterjesztett alispáni jelentés szerint a megye területén a közbiztonsági állapot a múlt hónapban igen kedvező volt. Tüzeset 6 jelentetett be, mindenik jelentéktelen.

* Harcz a hulla felett. Csak szóharcz volt, de azért ugyan kényes helyzetbe jutott benne Végh Gyula rendőrkapitány. A kolera gyanus tünetek közt elhalt Vaxenberger helybeli házaló hulláját ugyanis a rendőrség rendelkezése a kolera temetőbe akarták szállítani. Hanem az elhalálozott hitorsosai, mintegy 300-an, erősen tiltakoztak az eljárás ellen s azt akarták, hogy a zsidó temetőbe tegyék földbe a hullát. Igen tapintatosan járt el Végh kapitány, mikor ezt megengedte, miután az egészségügyi szabályrendelettel egyáltalán nem jött ellentétbe, ha valamely más temetőben elküldötték helyen temetik el az ilyen halottat, mikor még hivatalosan konstatálva sincs róla, hogy kolérában halt el, vagy nem.

* A kétemeletes városháza. A nagy építkező bizottság tegnap délután gyűlést tartott a városházán, mely gyűlésnek igen érdekes és nagy fontosságu tárgya volt: a városháza épületének kétemeletesre építése. Régen tervebe volt már véve ez a nagy építkezés s a tegnapi gyűlés határozta el, hogy az igaztestet öltösn. A tegnapi gyűlés határozata ugyan is az, hogy a tavasszal mulhatatlanul megkell kezdeni az építkezést. Első sorban a városházának a piacz-utca felőli oldalát s a baloldali, a törvényszéki palota felőli pontját fogják felemelni a jövő évben, az ez után következő évben azután a másik két oldalát. — Addig, míg az építkezése tart, az építés alatt álló hivatalok személyzete a volt Korona vendéglő helyiségét foglalja el és a kir. itélőtábla részére csak a városháza kétemeletesre építése után építik fel a volt Korona épület Széchenyi utca felőli oldalát, mely tulajdonképen főfrontja lesz a kir. tábla helyiségének. A gyűlés, melyen gróf Degenfeld József elnököl, elhatározta, hogy az építkezésre nyilvános pályázat hirdettetik, mely pályázatokra a két legjobb tervező 300—300 frt pályadíjjal jutalmazatik. Hanem a kinek a tervrajza elfogadjatik, az bizatik meg a részletes terv kidolgozásával és a munkavezetéssel s az azután az általános elfogadott munka-díjban is részesül.

* A h. megyei kir. államépítészeti hivatal főmérnöke Sándor Kálmánnak a tegnapi vármegyei közigazgatási bizottság elé terjesztett jelentése szerint a nagyváradi-budapesti és debreczeni-budapesti törvényhatósági közutakon, a hortobágyi csatornán építendő két nagy híd alapozása megkezdett. Közúti adó czimen 9765 frt 46 kr. folyt aug. hóban be. Ebből vasutikölcsön törlesztésre H.-Böszörmény városnak 2070 frt 6 1/2 kr. küldetett.

* Alapítvány filozófiai fakultásra. A debreczeni főiskolában felállítandó filozófiai fakultás részére a n.-kunnadarasi ev. ref. egyház 200 fros alapítványt tett. A tisztántuli ev. ref. egyházkerület elnökségének általunk is közölt körlevele értelmében f. hó valamelyik vasárnapján a templomi szöszékből szótlanandók föl a hívek, hogy a filozófiai fakultás részére adakozzanak. A n. kun-madarasi ev. ref. egyház Csiky Lajos főiskolai hittanárt, — a főiskola lelkészét kérte föl, hogy N. Kun-Madarason — az említett czéltól — egyházi beszédet tartson. Csiky Lajos e felkérésnek örömmel engedett s meg e hó folyamán egyházi beszédet tart a derék, áldozatkész kun városban.

* Az adózó vármegye. Az elmúlt hóban Hajdumegye területén egyenes adóban a lakosság által 96,337 frt 2 1/2 kr. fizettetett be. Hadmentességi díjban 335 frt 5 kr., jogilletékben pedig 9428 frt 6 1/2 kr. folyt be. Fizetési halasztás 1 esetben engedélyezett.

* Országos ügyvédygyűlés. A szegedi országos ügyvédygyűlés vasárnap folytatá tanácskozásait és sikerült mindvégig azt a komoly színvonalat megtartania, a melyen tárgyalásai megindultak. Kimondták az országos nyugdíj- és segélyalap megalkotásának szükségességét, ellentétben az előadással, a ki a kamaránknál való külön szervezkedést tartja csak kivethetőnek. Kimondta továbbá az ügyvédygyűlés, hogy a millenniumi kiállításban is részt vesznek az ügyvédek és megiratták a magyar ügyvédség történetét. A gyűlés eredménye teljesen kielégítő és erkölcsi sulyban is fölötte áll a tavalyi győri országos gyűlésnek.

nek, melyen félannyi ügyvéd sem vett részt, mint a szegedi gyűlésen. A tárgyalások közepette jóleső derűtséget keltett Kun Jenő verseczi ügyvéd felszólalása, a ki a fennálló állapotokkal nem lévén megelégedve, nem kevesebbet ajánlott, mint egy kis igazságügyi sztrajkot és nagy fölbuzdulással igyekezett rábeszélni kartsait, hogy vonják meg támogatásukat az arra érdemtelen igazságügyi kormánytól. Szilágyi Dezsőnek különben sem volt szerencséje az ügyvédygyűlésen, mert például a diszbanketten majdnem lehurrogták azt a szónokot, a ki az igazságügyminiszterre akart poharat üríttetni. A banketten jelen volt főispánt és táblaelnököt láthatólag feszélyezte a disz-szónok felkőszöntőjének e nem várt eredménye.

* Közegészségi állapotok. Hajdumegye területén az elmúlt augusztus hóban a lakosság közegészségi állapota jobban meg volt támadva, mint az előző hónapokban. Betegedések nagyobb számban fordultak elő. Az emésztő szervek heveny hurutos bántalmaiban főkép a kisderek jelentékeny száma halt el. Csegén, Egyeken ázsiai kolera több esetben konstatálott, mely betegeket a Tisza fertőzött vize okozta. A Csege községhez tartozó »Nagy-major«-ban a tanyai cselédség között jelentékeny mérvben ütött ki a ragály. Csegén aug. 8-ig 3 betegülés fordult elő, 1 halálozással. Egyeken nem volt halálozás. A »nagy-major«-ban 10 megbetegedett közül 6 elhalt, kettő meggyógyult, kettő ápolás alatt van. — A vármegye területén a kimutatás szerint aug. 6-tól aug. 30-ig összesen 15 koleraeset fordult elő, 7 halálozással, 6 felgyógyult a betegek közül, 2 ápolás alatt van.

* Mennyi pénz van a világon? Az egyesült-Államok egyik pénzintézetének igazgatója érdekes táblázatot állított össze a világon forgalomban lévő pénz mennyiségéről. — E szerint arany 716,521,000, ezüst 808,540,000, papírpénz 527,174,000 font sterling van forgalomban. — Ebből Franciaországnak van 160,000,000 font sterling aranya és 140,000,000 font sterling ezüste. — Az egyesült államok 120,000,000 font sterling szerepelnek. — A papírpénz-forgalomban Dél-Amerika az első 120,000,000 font sterlinggel, utána következik Oroszország 100,000,000 fonttal.

* A hasznos házi állatok egészségügyi állapota az elmúlt hóban a megyében az előző hónapokhoz viszonyítva egy keveset javult. — Nádudvar azonban az ott még most is uralkodó sertés orbancz miatt zár alá helyeztetett s ez idő szerint is zár alatt van. Lépene a vármegye területén szórányosan, a takonykór pár esetben fordult elő.

* Zóna idő. A férj, mint rendszeren késő éjjel jó haza és a sötétben botorkálva, lármájával felkelti feleségét, ki lefekvése óta már nyugodtan ebredt föl. Feleség: E jnye, Karoly már ismét ily későn jöttél haza? Férj: Micsoda későn? Most mult el 10 óra. Feleség: Ugyan ne mondd, hiszen az imént hallottam úni órát. Férj: Hát tehetek én arról, ha te nem hallottad az 1 után úni a zérust is?

* Egy cigány karavánt fogott el a mező rendőrség. A 7. szekér cigány átvonulása a városon keresztül a lovas rendőrök felügyelete mellett általános feltűnést keltett. A szoboszalai határon fogták el a pandurok, mert nem volt kellő igazolványuk s nem tudták bebizonyítani, hogy tulajdonképen hova is akarnak utazni. A cigányok közülben — erős a gyanu — hogy lopást is követtek el. Az egész karavánt beszálította Körner csendbiztos a város istállójára, honnan azonban délután nagy részét szabadon bocsátották.

* A ki döglött disznót akart elárusítani. Erdei János temető utcai lakos, napszámosnak egy disznaja eldöglött. A döglött állati hullát Erdei elakarta árusítani, s a piacon áruba is bocsátotta. Hanem Erdei napszámostól Erdey rendőrfogalmazó rendelkezése a döglött sertés húsát elkobozta a II. ker. rendőrség.

* Szöllő eltartása. Ha szőlőt télire akarunk eltenni, úgy hogy hosszú ideig eltartható legyen, mindenkéltől jobb csemege fajok s ritka szemű firtők szedendők. A firtókat felkötözés előtt forró vízbe kell mártogatni, azután szikkadni hagyni és így szellős helyen úgy felagatni, hogy egyik firt a másikat ne erje, mert ellenkező esetben a rothadás hamar beáll, holott az így kezelt szőlő ujig is elállhat.

* Találtatott egy ezüst karperecz. Tulajdonosa kellő igazolás mellett átveheti a III-ik kerületi kapitányságnál.

* Közsönet-nyilvánítás. Mindazon igen tisztelt rokonok, ösmerősök és jó barátok, kik felejtetelen jó ferjem, s áldott emlékü jő apa temetésén megjelenésükkel fájdalomukat enyhítették, fogadják ez uton is hálás köszönetünket Özv. Somogyi Danielné és gyermekei.

A Szt.-László-szobor leleplezése

Fényes egyházi ünnep kíséretében avatta föl vasárnap d. e. Nagyvárad biboros püspöke Szt.-László ércszobrát. Az ünnepnek tisztán egyházi jellege volt. Még meghívókat sem bocsátottak ki, csupan báró Döry főispánt és Bal Ferencz polgármestert hívta meg a biboros főpap. Fölkérte azonkívül a polgármestert, hogy a tér díszítéséről gondoskodjék, hogy minden

ház nemzetiszínű zászlódszben pompázzék, a mikor a nagy magyar király érczemlékét a jelen és a jövő kegyeletének átadják.

Megfeszített munka után, a mely Tóth István szobrász felügyelete mellett folyt 36 nap felállították a szobrot talapzatára.

Reggel 9 óra előtt ott hullámozott Nagyvárad imponáns főterén az egész város. Jobbára hölgyközönség színes pompája emelte az ünnep fényét. A szobor körül diszruhás rendőrök tartottak nagyterületet szabadon, hogy a mise végzetével a körmenet a templomból az emlékműhöz vonulhasson.

A Szent-László-templom, a mely hajdan a püspöki székesegyház volt, míg a mostani, az a hatalmas új templom föl nem épült, nem bírta baltivei alá fogadni a sokaságot. Föltűnést keltett azonban az, hogy a román föltűnést az ünnepen egyetlen tagjával sem képviseltette magát. A misét dr. Schlauch Lőrincz biboros szolgáltatta, nagy méltósága teljes díszében, körülvéve kanonokjaitól és udvari papjaitól. Mise közben a szöszékről Nogelly István tiszteletbeli kanonok, papnevelői igazgató hangja csendült meg.

A kanonok történelmi visszaemlékezés-képpen magvas hitközlőoktatásban beszélt az ünnep jelentőségéről. Azután a díszmenet, templomi zászlóval, fehérruhás lányával a biboros talárjával, a kanonokok fehér díszöltönyeivel a szobor-műhöz vonult.

A Szent László lábainál felállított oltártól dr. Schlauch Lőrincz megáldotta, beszentelte a szobrot, miközben a legendás király korabeli önekek egyike zengett az énekkar ajkaról.

A biboros és kísérete visszarogett a palotába, a hol ebéd volt. — Részt vett benne a mű alkotója is, Tóth István, akit minden oldalról elhalmoztak gratulációkkal, dicséretekkel.

A budapesti szakértők véleményét az egész közönség véleménye szentesítette. — A szoborról, a magyar királyt, a hőst, a szentet imponánsan, mindent megmagyarázóan kifejező alakról csak dicséretet hallani minden ajkon. A szobor hatása nagy és fölemelő. Kár, hogy a pátyi köből készült talapzat kissé dísztelen a pompás főalak laba alatt. Nagyváradon terbe vetek, hogy Szent-Lászlónak lovas szobrát is állítsanak. A most leleplezett szobor kötségeit a püspök és a kaptalan tagjai fedezték.

Különfélék.

Felőségért a bátyját. Párját ritkító feltélenyességi drámát jelentenek a sárosmegeyi Köszeg községből. — Marton Mihály és György ottani lakosok együtt jártak Amerikában, a hol kis vagyonkára is tettek szert s együtt is tértek haza, hol közös háztartásban is éltek. Minden jól ment, a míg Mihály asszonyt nem vitt a házhoz. Ekkor osztozkodásra is került a dolog, meg György, a ki különben is erőszakos természetű ember volt, udvarolni is kezdett a sógoronőjének. Ez azonban hü volt urához s megmondott mindent neki. Mihály ettől fogva nem szolt Györgyhöz, a mivel az nem sokat törődött, hanem a napokban meleszte az alkalmat, mikor Mihály valahol a közelben dolgozott s bement a házába. Hogy mi történt ott, azt máig sem tudni, csak annyi tény, hogy az asszony sirva szaladt a férjhez panaszra. A különben oly csendes ember erre olyan dühbe jött, hogy felkapott egy szekérlőcsőt és azzal bátyjára rohanva, a híres birkózót és verekedőt néhány csapással agyonütötte. — A véres tett után maga tudakozódott a csendőrség felől, mely nem sokára megjelent és a gyilkost őrizet alá vette.

Mikor a nők is választói jogosultsággal fognak birni.

— Kép a jövő. — A párisi »Gaulois«-ban Capus Alfréd eleven apróságok közül abból a korból, midőn majd az asszonyok is birnak választói jogosultsággal. — Egy jelenet egy ilyen polgári háznál: Férj: Tehát nyolcz nap múlva elváltik, vajjon végre bejuthatok-e a községtanácsba, vagy sem. Feleség: Ugy? Tehát vannak kilátásaid? Férj: Igen jók. Köztem és az én ellenjöltem között csak néhány szavazat különbség van. Azért is a lehető legnyomatékosabban figyelmeztetlek arra, hogy a szavazás napjára figyelj. Kivetted már szavazó bárczadat? Feleség: Ilt van. Férj: Különbem téged és komornádát figyelmeztetni foglak és ha is kísérek benneteket a polgármesteri hivatalba. Feleség: Jövő héten lesz a választás? Szép, tehát van elég idő, hogy azt az új hátt megcsinaltassam magamnak, melyről beszéltem veled. Férj: Melyik ruhát? A 800 frankosat? Feleség: Mert mit vegyek fel, hogy a választásra mehessek? Férj: Nevetséges. Feleség: Ugy, nevetséges? Azt hiszed, hogy én oda valami viseltes rongyban mehetek? Az én szabónóm egy választói öltözéket talált ki, mely valóban nagy-szerű.

— Férj: 800 frank! Asszony legyen eszed. A választás nekem ugys sokba fog kerülni. Elmebetsz szavazni, ugy a mint vagy.

Feleség: Miért nem mindjárt hálóköntösben?

Férj: Am legyen; azonnal kapsz ruhát, mihelyt meg leszek választva.

Feleség: Az már későn lesz.

Férj: Ne beszéljünk többé róla, kérlek szépen.

Feleség: Tehát nem akarsz ruhát venni?

Férj: Nem!

Feleség: Ugy? Akkor nem fogok szavazni.

Férj: Mi? Te nem akarsz elmenni a választásra, a mikor én, a férjed...

Feleség: Vagy ha elmegyek, nem szavazok rád.

Férj: Hogyan?

Feleség: Igen, Gyulára fogok szavazni. Én nem vagyok ve'd különben sem egy politikai hitvallásos.

Férj: Te Gyulára akarsz szavazni?

Feleség: Minden bizonynyal!

Férj: De feleség!... De csilapodjunk!... Lásd gyermekem, veszek én neked ruhát a képviselőválasztásokra.

Feleség: Istenem, hatk mindent meg kell mondanom, mikor én már megrendeltem s holnapután készen is lesz.

Férj: No jó há má' így van! De csak nem fogsz arra a Gyulára szavazni.

Feleség: Te bóhó! Hat te azt hiszed, hogy én má'ra is szavazhatok, mint rád?

Férj: De 800 frank!

Feleség: De még egy kalapocska is kell hozzá... Majd meglátod, milyen szép lesz...

Férj: Még ez is?

Feleség: Csak potom 150 frankba kerül. De aztán nagyszerű lesz. Tégd fogunk megválasztani, senki mást. Erről én jót állok.

Közgazdaság.

A termés. A vetések a llasáról és a mezőgazdasági állapotról a földmívelésügyi m. kir. minisztarium a következő jelentést adja ki: Az időjárás a lefolyt héten a termények fejlődésére részben kedveztlen volt. Augusztus közepétől jóformán a hónap veig az ország legnagyobb részében szokatlan hőség uralkodott, mely a hónap utolsó napjaiban minden átmenet nélkül egészerre ősziesre fordult. Éjszakaként a hőmérő itt-ott a fagypontra szállott alá, valamint az ország nagy részében, főként a Duna balpartján, a Tisza balpartján és a Duna-Tisza közen derek és ködök voltak, melyek különösen a gyengebb kerti veteményekben okoztak károkat. Ilyen időjárási viszonyok mellett nem csodálható, hogy a kapás és kerti vetemények terméskilátásai tetemesen csökkentek. A legutóbb bekövetkezett melegebb időjárás talán némileg javít majd e veteményeken.

A tengeri elvetett terület, az országos statisztikai hivatal adatai szerint 3,602,399 kataszt. hold volt, míg 1897 évben 3,632,027 kataszt. hold volt. Szára eléggé magasra nőtt ugyan, valamint egyes vidékeken a csó termése is elég gazdag, azonban sok helyütt a szemképződés hiányos és a hideg időjárás kedveztlenül befolyásolja az érest. Az üszög, rozsda és fereg itt-ott jelentékeny kárt okoznak benne.

A hüvelyesek és kertivetemények sem állanak mindenütt kielégítően. A kender és len különbözöben fizettet. Néhol a magtermés jobb a fonaltermésnél; általában azonban a fonaltermés meglehetősen jó volt.

A dohányt már török, sőt már sok helyen le is törtek. Az eredmény kevés kivétellel mindenütt kedvezőnek mondható, mert szép, nagy, egészséges leveleket hozott. Itt-ott a der megcsipte. A takarmányrépa csak kevés helyütt áll kielégítően. A peronospora, a szárazság és a derek néhol sok kárt tettek benne. A czukorrépa az ország nemely részében nagy mérvben elgazosodott és a szárazság, valamint a peronospora is kárt okoz benne.

A burgonyával beültetett terület 796,067 kataszt. hold, a mult évben 795,038 kataszt. hold volt. A burgonya a peronospora infestans-tól nagyon sokat szenved. A felvideki részeken sok helyütt rothadásnak indult. A mesérséges takarmányemlék a Tisza jobb és a Tisza balpartján az esőzések-től sokat szenvedtek. A termeszétes kaszálók sarjuhozama nagyobb részben kielégítő.

A szöszéket a peronospora viticola sok helyütt annyira ellepte, hogy az idei termés kilátások a legutóbb jelzetekhez képest jelentékenyen csökkentek. Néhol azonban (pl. a Tisza-Maros szögén) a mintaszerű kezelés alatt álló szöllőkben közepes termést remélnék.

Szerkesztői üzenet.

»Soborsin«, helyben. Minden némkül való, unalmas história. A tárcza-írás mai fejlett állapotában képtelenség lenne ilyen dologgal nyilvánosság elébe lépni. Ugy látszik, hogy ön maga is eztele dolgoztatnak gyarló voltát, azért nem írta alá a nevért. »A papir-kosárból« Papir-kosárba való munka!

VASUTI MENETREND.

1893. május hó 1-től.

Debrecenből indul:

Budapest—Nagy-Várud felé	reggel 8.6.40 p.
déli 12.6.52 p.	este 10.6.31 p.
Csak Nagyvárad felé	délután 3.6.40 p.
Szatmár felé	délután 3.6.24 p.
este 7.6.45 p.	éjjel 3.6.09 p.
Miskolcz felé	délután 8.6.45 p.
délután 3.6.35 p.	este 7.6.40 p.
B.-Szt.-Mihály felé máv-ról	reggel 5.6.48 p.
vásártérről 6.6.04 p.	délután 8.6.15 p.
máv-ról 3.6.30 p.	vásártérről 5.6.05 p.
F.-Abony és Polgár felé máv-ról	reggel 5.6.18 p.
F.-Abony és Polgár felé máv-ról	délután 3.6.50 p.
vásártérről 4.6.04 p.	

Debrecenbe érkezők:

Debrecenbe N.-Várud-P.-Ladány felől	reggel 2.6.44 p.
Budapest felől	délután 3.6.09 p.
gyorsvonat	este 7.6.09 p.
Csak Nagy-várud felől	reggel 7.6.48 p.
Szatmár felől	reggel 7.6.54 p.
délután 12.6.29 p.	este 10.6.16 p.
Miskolcz felől	reggel 8.6.07 p.
déli 12.6.36 p.	este 7.6.20 p.
Bud-Szent-Mihály felől vásártérre	reggel 8.6.03 p.
máv-ra 8.6.17 p.	vásártérre 7.6.20 p.
máv-ra 7.6.30 p.	este 5.6.02 p.
F.-Abony s Polgár felől vásártérre	délután 5.6.16 p.
F.-Abony és Polgár felől vásártérre	reggel 7.6.45 p.
máv-ra 8.6.00 p.	

Budapestről—Debrecenbe indul:

Személy-vonat	reggel 8 óra 25 pkor.
Gyors-vonat	délután 2 óra 10 pkor.
Személy-vonateste	7 órakor.
Gyorsvonat	este 9 óra 15 perczkor, mely Püspökágyban utól éri a Budapestről este 7 órakor induló személyvonatot.

(Egységes vasuti- — zóna — idő szerint.)

Köbányai sertésüzlet

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

szepember 9

a) Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1 Óreg nehéz (páronkint 300—400 klgon felüli súlyban) 2. Óreg közép (páronkint 300—400 klg-súlyban) 3. Fialat nehéz (páronkint 320 klgon felüli súlyban) 4. Fialat közép (páronkint 251—320 klg, súlyban 43—44) 5. Fialat könnyű (páronkint 250 klg-ig terjedő súlyban) 6. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronkint 280 klgon felüli súlyban) 44—45. 7. Közép (páronkint 220—280 klg, súlyban) 45—46. 8. Könnyű (páronkint 220 klg-ig terjedő súlyban) 45—46. III. Szerbiai: 9. Nehéz (páronkint 260 klgon felüli súlyban) 42—43. 10. Közép (páronkint 220—260 klg, súlyban) 42—43. 11. Könnyű (páronkint 220 klg-ig ter-

jedő súlyban) 40—43. Sertés létszám: szept. 8-ik napján volt készlet 185,958 darab. A hízott sertés árceltirányzata: változatlan. — Hízaltni való sertés 16.—18.—, malacok (11—20 hónapos korban) f lthajtatott 3093 drb.

Budapesti gabonatözsde. Hivatalos jegyzések szeptemb. 11. — Buza őszre 7.44 pénz, 7.46 áru, tavaszra 7.84 pénz 7.86 áru. Tengeri 1894. máj.—jun.-ra 5.10 pénz, 5.12 Zab ősz. 6.52 pénz, 6.54 áru. — Káposztarepce aug.—szept. 15.90 pénz, 16.05 áru.

Főszerkesztő: **Szinay Gyula.**
Felelős szerkesztő és lapkiadó: **Kósa Barna.**
Főmunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu.**
(Szerkesztőség és kiadóhivatal főtér 1828.)

ALFÖLDY KÁROLY

tánciskoláját
folyó évi szeptember hó 18-án
MEGNYITJA.
Beiratásokat elfogad bármely időben.
Lakása: péterfia u. 980 saját ház.

Med. univer.
Dr. GUTTMANN EDE
fogorvos

Ischiból, ahol a nyári időszakon át működött, hazaérkezve, rendeléseit állandó lakásán ismét megkezdi és minden a foggyógyászat terehez tartozó műtétek kivételére és műfogak előállítására ajánlja magát. (405.)
Főpiacz 1824. Szikszay-féle ház I-ső emelet.

Kolompér eladó.

A kir.gazdasági tanintézetnél **válogatott** kitünő kolompér eladó, házhoz szállítva **métermázsája 2 frt.**
Megrendelhető a városban **az igazgatóságnál.**
411.

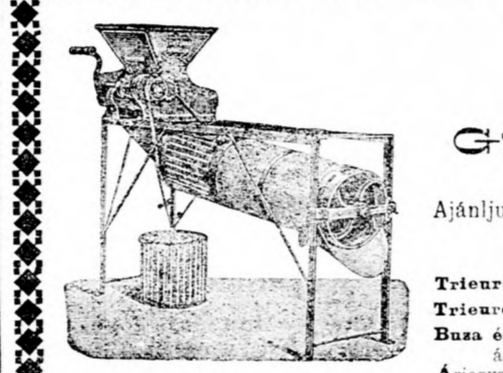
Hirdetmény.

A tiszafüred-ujfehértói törvényhatósági közuton a Pap tanyája mellett és a h.-hadház-polgári törvényhatósági közut 26—27 kilométer szakaszán levő két átérés 1529 frt 16 kr költség összeg keretén leendő újból építésének biztosítása czéljából az 1893. év **szeptember hó 13-ik napjának** d. e. 10 órájára, a hivatalos helyiségemben tartandó zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

A versenyezni óhajtokat felhívom, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig hozzám annyiival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.
A szóbanforgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a hajduvármegyei m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.
Debrecen 1893. szeptember 5.
Rásó Gyula,
kir. tanácsos alispán.
(409.) 3—3.

GUTJAHR és MÜLLER

malomépítézet, gépgyár és vasöntöde
BUDAPESTEN
Gyár: **V. külső vácozi-ut 70. szám.**
Trieur és lyukazási osztály.
Ajánljuk az általunk gyártott és több mint **20.000 példányban elterjedt**

Ismét eladók megfelelő kedvezményben részeseülnek. Gyártunk továbbá gőzgépeket, vízi kerekeket, teljes malomberendezéseket, mü- és sima őrlésű malmok részére; továbbá szerszámgepeket a vas és érczek megdolgozására. (365.) 4—6.

Trieur: a konkoly és búkkönynek a buza, árpa vagy rozs közül kiválasztására.
Trieur: a zabnak a buza közül kiválasztására.
Buza és á-paasztályzó gép: a mely a magvakat nagyságuk szerint, osztályozza nagy választékban készlet olcsó árakon.
A gépezékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.
Gyártunk továbbá gőzgépeket, vízi kerekeket, teljes malomberendezéseket, mü- és sima őrlésű malmok részére; továbbá szerszámgepeket a vas és érczek megdolgozására. (365.) 4—6.

„DEBRECZEN” NYOMDÁJA
(FÖTÉR 1828. SZ. A. CSANAK-DRAGOTA-HÁZBAN. (A m. kir. főpostával szemben)
teljesen újonnan berendezett könyvnyomda.

KÉSZIT:
Gyászjelentéseket, bál- és lakodalmi meghívókat.
ELJEGYZÉSI KÁRTYÁKAT,
TÁNCZRENDEKET és ÉTLAPOKAT.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Vidéki megrendelések **ERDÉLYI ISTVÁN** nyomdai művezető nevére czimzendők.

Nyomdánkat, hol északkeleti Magyarország legrégebb és legelterjedtebb politikai napilapja a

„DEBRECZEN”,
és a szintén elterjedt „DEBRECZENI HIRADÓ” is nyomatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szíves pártfogásába.

Izléses kiállítás!
Jutányos árak!

Izléses kiállítás!
Jutányos árak!

Hirdetések a „DEBRECZEN” című lapban a legjutányosabb árak mellett eszközöltetnek.

SZÁMLÁKAT, ROVATOZOTT IVEKET, NÉVJEGYEKET,
bor- és rum-vignetteket, falragaszokat,
MINDENMÉ KÖRLEVELEKET és ÁRJEGYZÉKEKET.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

POLYÓIRATOKAT és a NYOMDAIPARHOZ tartozó nyomtatványokat izléses beosztással
jutányos árakon.

Bíróági, végrehajtói nyomtatványok készletben tartatnak.
Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek.

Előfizetési árak
helyben, vagy postán külföldre
Egész évre . . . 10 frt
Félévre . . . 5 „
Negyedévre . . . 2 „
Egy hóra . . . 1 „
Egyes szám 4 kr.
lap szellemi részét illető mindenféle szerkesztésbe (Fötér) bérmentve küldendő.

Az oláh

(IV.) Sajnálom, hogy a pántlika-...
Nem menthetem...
nincs elég időm...
is, kedvem is volna...
sokoldalúsága nem...
ségeit Az oláh-kérd...
kohó forr, sistereg...
lötte a munkássere...
fölkavart hangyab...
matéria még nem...
pet. Aki ezt a képe...
sok a mondanivaló...
Az oláh-kérdés...
lázza; ennek a kér...
tünetei vannak De...
zonyítja, hogy ök...
nyel, hogy Magyar...
országa s hogy eb...
nem egyebek, min...
gyar honpolgárok...
nem tudnak, sem...
törekvésük ilyenf...
alapját támadja m...
egy ellenzékkel, h...
van dolgunk.
Rossz katona...
igyekezik megmér...
Ugyan hányan...
dést azért vetem...
mindig a numerus...
vannak tehát?
A statisztika s...
két milliót. A val...
ren vannak. Igenis...
a numerushoz kö...
dom s nem enged...
tius Pilátusnak sem...
egy pár ezer tan...
pár száz ügyvéd...
kedő és gazda.
A nép nincs...
ellenük. Ma még...
rálva a tribunok...
ugyan, h gy vala...
lött, de a tárgy au...
körén, hogy a k...
tudná megmondani...
lát-e, avagy csak...
én tudom azon ba...
közt laknak és tu...
tomból, mert én is...
Van igenis p...
is, mint talán m...
nagy; a pótdadó m...
esik a közmunka...
olcsó a gabona a...
annak, aki vesz...
zik a háta, mert...
mikor segíthetne...
akkor, mikor vag...
ira, vagy a régít...
Ez a nép nez...
zet utadót, mikor...
hogy miért külden...
kát, mikor ugy...
nem érti, hogy m...
és azt a bábát, a...
sem lát; nem ér...
nagy büntetés...
vány idejében a...
ként a nem büd...
által büdössé ten...
nem ért
Aztán egyéb...
mányt terletek;...
ő rosszul. Én a veg...
szereint kezelem a...
korhadni, megsava...
vetek, ő szemetet...
lulom, fogasolom...
május közepéig. I...
tom egész nyáron...
éhezheti. Én a Wa